

1991. szeptember

A Miskolci Egyetem Központi Könyvtárának tájékoztatója az online világ újdonságairól

Az online sorozat a public-domain szoftverek gyűjteményeinek témájával folytatódik. A "hónap találata" rovatban most csak néhány számítógépes Murphy-törvényre jutott hely, ezek is az ELF-ről származnak, mint a múlt havi süti-recept. Részletes ismertetésre ezúttal egy különleges adatbázis, a Dissertation Abstracts kerül.

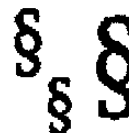
A public-domain szoftverek (közprogramok) gyűjteményei, archívumai a legnépszerűbb online szolgáltatások közé tartoznak. Olyan freeware (ingyenes) vagy shareware (önkéntes alapon támogatható) számítógépes programokról van szó, amelyeket fejlesztők közkinccsá tettek, a hálózaton keresztül bárki szabadon áttöltheti a saját gépébe és használhatja őket. Az elmúlt évtizedben tekintélyes mennyiségű ilyen szoftver gyűlt össze, egy tavalyi katalógus csak az amerikai INTERNET hálózaton mintegy 350 olyan helyet sorol fel, ahonnan külön jelszó nélkül (pontosabban az ANONYMUS szó beírásával) lehet ilyen programokat letölteni.

Az egyes gyűjtemények mérete nagyon változó, van ahol csak egy-két dolog található, de például az angol NPDSA (National Public Domain Software Archive) csak IBM PC-re több mint 2500 szoftvert kínál, de sokszáz program van Amiga, Atari mikrogepekre és nagygepekre is.

Természetesen a szoftverek minősége is eltérő, elsősorban a különböző segédprogramok az érdekesek, amelyek gyakran profi módon oldják meg a feladatukat, de néhány szövegszerkesztő, táblázatkezelő, rajz- vagy éppen kommunikációs-program felveszi a versenyt a kereskedelemben árult, több száz dolláros szoftverekkel is. A programok mellett számítógépes grafikák, betűkészletek, szoftverdokumentációk, szakbibliográfiák, sőt akár egész könyvek, tanulmányok is találhatóak az archívumokban.

A programok áttöltése leggyakrabban egy ún. "FTP" (file transfer protocol) segítségével történik, általában először egy közeli nagyszámítógépre, majd onnan a PC-re. Egyes szolgáltatók lehetővé teszik, hogy akinek nincs FTP-re lehetősége, az az általánosan elterjedt KERMIT programmal, vagy egyszerű e-mail levélként is áthozhasson fájlokat. Érdemes még megemlíteni, hogy ezek a gyűjtemények megjelennek CD-ROM-on is, az OMIKK-ban például a Super Blue és a Software du Jour című lemezek gyakorlatilag ingyen használhatók.

A hónap találata:

Lubarsky's law of cybernetic entomology :
THERE'S ALWAYS ONE MORE BUG.

Grosch's law :

COMPUTING POWER INCREASES AS THE SQUARE OF THE COST.

Harvard's law, as applied to computers :

UNDER THE MOST RIGOROUSLY CONTROLLED CONDITIONS OF PRESSURE, TEMPERATURE, HUMIDITY AND OTHER VARIABLES, THE COMPUTER WILL DO AS IT DAMN WELL PLEASES.

Saffinger's law :

IT WORKS BETTER IF YOU PLUG IT IN.

Weinberg's second law :

IF BUILDERS BUILT BUILDINGS THE WAY PROGRAMMERS WROTE PROGRAMS, THEN THE FIRST WOODPECKER THAT CAME ALONG WOULD DESTROY CIVILIZATION.

Új adatbázisok: (augusztus)

- TRADSTAT- World Trade Statistics (DATASTAR)
- Bibliography of Linguistic Literature (STN)
- PLASPEC Materials Selection Database (DIALOG)
- Christian Science Monitor (DIALOG)
- Business International (DIALOG)
- Washington Times (DIALOG)

Ingyenes adatbázisok: (szeptember)

- Chemical Engineering and Biotechnology Abstr.
- Japan Technology (DIALOG)
- Chemical Industry Notes (STN)

Földtudományi adatbázisok

GeoArchive (DIALOG)

652 ezer bibliográfiai tétel (közte 15 ezer térkép adatai) a földtudományok köréből.

GeoBase (DIALOG)

Angol földtudományi bibliográfiai adatbank, 380 ezer tétel.

GeoMechanics Abstracts (ORBIT)

Kőzetmechanikai, talajmechanikai témájú szakirodalom bibliográfiája, kb. 30 ezer tétel.

GeoRef (DIALOG, STN, ORBIT)

Általános amerikai földtudományi bibliográfiai adatbank, 1,5 millió tétel.

PABASE (ORBIT)

Szénhidrogén kutatással, termeléssel, feldolgozással kapcsolatos irodalom.

Meteorological - Geostrophysical Abst. (DIALOG)

Meteorológiai és geofizikai irodalom adatbázisa, 146 ezer rekord.

Pascal (DIALOG)

Általános műszaki-tudományos témájú adatbank, benne a GEODE nevű, 800 ezer rekordos földtudományi adatbázis.

Tulsa (ORBIT)

Szénhidrogén kutatással, termeléssel, feldolgozással kapcsolatos irodalom és szabadalmak adatbázisa. Több mint 400 ezer tétel.

Water Resources Abstracts (DIALOG)

Általános, vízzel foglalkozó adatbázis, benne hidrogeológiai szakirodalom.

Megérkezett a Könyvtárba az Ei ChemDisc CD-ROM

Hírek

5 teljesen felújított és aktualizált lemeze, így jelenleg az 1980 január és 1991 június között felvett műszaki és tudományos publikációk bibliográfiai adataiban lehet keresni. A szolgáltatás továbbra is ingyenes.

Az augusztus 27-én és 28-án a Központi Könyvtárban rendezett konferencián - melynek témái az egyetemi könyvtárak számítógépes fejlesztései és szolgáltatásai voltak - a több mint száz résztvevő többek között az IIF hálózat könyvtári célú felhasználási lehetőségeiről tanácskozott, valamint megfogalmazta az igényét az online elérhető, nagy, nemzeti szakirodalmi adattárak létrehozása iránt.

Adatbázis ismertető

Dissertation Abstracts

A University Microfilms International nevű cég egy speciális adatbázist kínál a tudományos kutatóknak, egyetemi oktatóknak. A Dissertation Abstracts ugyanis nem téma szerint specializálódik, hanem dokumentumtípus szerint. Tartalmazza mindazoknak a doktori disszertációknak a bibliográfiai adatait, amelyeket az amerikai egyetemeken benyújtottak 1961 óta, amikor ezt a tudományos fokozatot az USA-ban bevezették. 1988-tól az amerikai magiszteri fokozat elnyeréséhez írt értekezéseket is beleveszik az adatbázisba és egyre több kanadai és európai anyagot is feldolgoznak. A bibliográfiai adatok mellett 1980 óta egy rövid referátum is található a legtöbb disszertációnál.

A Dissertation Abstracts jelenleg több mint 1 millió tételt tartalmaz, évente mintegy 30 ezer új rekordot visznek bele. Témátika szempontjából semmilyen megkötés nincs, a csillagászattól a háztartástaniig minden olyan téma megtalálható, amelyből doktori vagy magiszteri fokozatot lehet szerezni. Az előállító cég mintegy 500 egyetemmel áll rendszeres kapcsolatban, innen kapja az adatokat. Az egyes disszertációk teljes szövegét is meg lehet tölteni, nyomtatott és mikrofilm változatban egyaránt.

Ez az adatbázis kiválóan alkalmas arra, hogy tanulmányozzuk az egyes tudományágak fejlődésének új irányait, a legfrissebb kutatási módszereket és hogy megismerjük egy adott szakterület kutatóit.

A Dissertation Abstracts online a DIALOG központnál érhető el, vagy megvehető nyomtatott, CD-ROM, ill. mágnesszalagos változatban is az előállítótól. Az árak a következők:

Az adatbázis használati díja percenként:	2.60 dollár
Egy tétel kiíratási költsége:	0.40 dollár
A CD-ROM változat éves előfizetése:	995 dollár
A teljes anyag CD-ROM-on:	7700 dollár

A Dissertation Abstracts CD-ROM verzióját Magyarországon az MTA Könyvtára szolgáltatja.

A Központi Könyvtár - előzetes megbeszélés után - az új tanévben is vállal

1-2 órás előadásokat és bemutatókat hallgatói vagy oktatói csoportok részére a korszerű számítógépes információszolgáltató rendszerekről online, e-mail, CD-ROM, illetve ezek szerepéről a szakmai-szakirodalmi tájékozódásban.

A Központi Könyvtár online és CD-ROM szolgáltatásairól a 13-27-es melléken és a földszinti terminálszobában lehet tevélygositást kapni.